

Tình yêu nh m t cách khám phá ra ng i khác

Tác Giả: Nguy n H ng Qu c

Thứ Tư: 09 Tháng 2 Năm 2011 21:02

Nh tình yêu mà con ng i khám phá ra chính b n thân mình. Tình yêu còn giúp con ng i khám phá ra ng i khác n a .

L i tác gi : Kho ng năm 1989 hay 1990 gì đó, tôi có vi t m t lo t bài v đ t tài tình yêu trong th Vi t Nam, trong đó, tôi nh n m nh đ n hai lu n đi m chính: m t, trong văn h c, tình yêu là khám phá m i; hai, trong cu c đ i, tình yêu giúp chúng ta khám phá ra (a) b n thân mình; (b) ng i khác; và (c) thiên nhiên. Lo t bài này đăng trên t p chí Quê M Paris đã lâu. Nay, tôi xin s a l i chút ít, đăng thành b n k , nh m t món quà nh nhàng trong nh ng ngày T t. -
Nguy n H ng Qu c

Nh tình yêu mà m t đ a bé h n nhiên, lúc nào cũng hi u đ ng, cũng n ào, đã tr thành m t k h ng n i, thích tách riêng ra kh i đám đông, thích ng i m t mình đ m m ng, đ l ng nghe nh ng c m xúc đang xôn xao trong tâm h n c a mình. Nh tình yêu mà con ng i khám phá ra chính b n thân mình nh m t th c th h t s c riêng t . Tuy nhiên, tình yêu không ph i ch có ý nghĩa nh th . Tình yêu còn giúp con ng i khám phá ra ng i khác n a kìa. Nói đ n đây, t đ ng nh đ n m y câu th c a Đinh Hùng:

Khi m i nh n, tu i m i l m i b y
Làm h c trò, m t sáng v i môi t i
Ta b c lên, chân v n d o bên ng i
Ngoài c p sách, tr n ai xem cũng nh .

Đ c câu "Ngoài c p sách, tr n ai xem cũng nh ", chúng ta không nên l m v i thái đ khinh b c ng o ngh c a Cao Bá Quát ngày nào. Th t ra, đ a h c trò đây ch có ông cu ng gì đâu. Nó ch vô tâm thôi. Đi h c, nó ch bi t sách v . Ngoài ra, nó coi nh ...pha. Ngay c ng i đi bên c nh nó, cô b n h c cùng l p, nó cũng h ng h , không h đ ý.

Tình yêu như một cách khám phá ra người khác

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Tư, 09 Tháng 2 Năm 2011 21:02

Thì đứa bé nào mà lại chọn người như thế? Tôi thì tôi vô tâm. Tôi nghĩ trẻ thơ là một thế giới khép kín, đó, nó là vua. Nó có niềm vui của nó và nó tự cảm thấy đầy đủ với chính nó. Nó coi nó là trung tâm mà mọi người xung quanh đều có nhiệm vụ chiếu chuôi ng, sẵn sóc. Tôi thì tôi không coi người khác là hiện hữu để tiếp và để ứng dụng. Nó dường như nghĩa người khác tuân theo những gì người này mang lại: bạn mẹ là người không nuôi nó; bạn bè là người người cùng chơi với nó. Tất cả những người ngoài, xa lạ và xa xôi, đều là những nhân vật mờ nhạt, vô nghĩa.

Không có ý niệm đầy đủ về người khác, trẻ em thường thấy trẻ em khác, đi đâu mà Đỗ Huy Nhiễm, một nhà thơ trong phong trào Thơ Mới thời 1930-45, sau này tiếc nuối:

Tôi nhớ trẻ em hè trẻ em ngày gặt
Bạn cùng tôi tìm dế ở hũ sen
Thân gà ló ló bên hoa ló
Cánh đập mà tôi chưa biết nhìn.

Đều đó hoàn toàn thay đổi khi người ta biết yêu. Huy Cận viết:

Vậy đó bỗng nhiên mà họ lớn
Tôi hai mươi tôi bỗng có ai gọi
Một hôm trên gió tình yêu thổi
Đúng người trông với áo tím u th.

Có thể nói dù hiểu đến đâu tình yêu là "đúng người" và "trông với". Trong cuốn Áo tím u th, nhà văn Duyên Anh cũng có viết về khái niệm những chỉ dấu đúng người đúng người yêu một cách rất thú vị:

"Những người đang đúng người như người gác cây tre và người ngồi trên con gái đều là những người tôi và là tôi, và biết "đúng người trông với áo tím u th". Họ đúng đó. Khó thu được vàng ngón tay. Họ thì trong miệng, miệng họ vào th. Họ người, khù khù, họ bực, chúng ra cái thế thế gì cả. Bởi vì, họ và là tôi. Họ đem sự người, họ bực vào tình yêu, tình yêu rất thú và rất buồn cả. Tôi thì tôi họ, tôi yêu tôi người tôi biết miệng mẹ. Tôi u miệng mẹ, tôi tôi sự tàn nhẫn tôi. Gác cây kia, tôi đã đúng. Chúng có gì làm cho tôi phải xa họ. Niềm vui như

Tình yêu như một cách khám phá ra người khác

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Tư, 09 Tháng 2 Năm 2011 21:02

nhàng và nụ cười buồn man mác. Tình yêu học trò là tình yêu phù du, là những cơn mưa bóng mây, là một khoảnh khắc buồn của đời đáng ghi nhớ".

Mà đâu phải chỉ có những thanh niên mới lớn, mới bắt đầu biết yêu mới biết "đồng nghiệp trong vest áo tieu thụ". Các những người đã trở nên thành công còn niềm say mê ngấm ngấm nghĩa người khác phái như thế. Trong cuốn *Lời thì gọi buồn*, xuất bản tại Hoa Kỳ năm 1979, nhà văn Võ Phiến nhắc đến bè bạn thời những ngày tháng êm đềm trên quê hương cũ, những hình ảnh gặp gỡ để nhớ những phút và đôi mắt nhìn theo những tà áo tieu thụ phấp phấp:

“Bạn hãy nhớ lại những buổi chiều chúng ta ngồi ở Kim Sơn, quán Cái Chùa, những bàn nhậu bên đường Lê Lợi, vỉa hè nhàn nhàn vỉa hè... rồi lại một. Chúng ta quây quần, nhấm nháp uống. Và những khi học bắt đầu Lê Lợi học có dịp đi vào chợ, chen vào rạp hát, vào những nơi có bóng bóng học: bày ghế ngay dưới những hàng ghế ngồi phụ tuấn tác, mọi người tránh khỏi một la mày lém, thì thào khúc khích với nhau?”

Những buổi trở nên phụ còn thế; những người mới bắt đầu yêu lại càng hơn thế nữa. Hãy nhớ lại bài thơ Chùa Hương của Nguyễn Nhược Pháp mà xem. Đó là một bài thơ hay, hơn nữa, đã từng được phổ nhạc nên chắc hẳn người biết. Bài thơ tả lại cảnh một cô gái 15 tuổi theo bạn đi chùa Hương lễ Phật. Trên đường đi, cô gặp một thiếu sinh mà theo cô là có "tình người mơ" trông rất "phi thường", với lưng cao dài và trán rộng. Không những vậy, chàng lại biết làm thơ, viết chữ đẹp và ngâm thơ hay đến nỗi bạn của cô gái nghe xong tấm tắc khen người lia lịa, còn cô gái thì lòng người đi vì "người người". Do đó không có gì đáng ngạc nhiên khi cô gái 15 tuổi mà không sợ mẹ đã cấm thẹn yêu mê yêu một chàng thiếu sinh học như ngay tức khắc. Cô còn thẹn cảm ơn người:

Ngọn ngút khói hương vàng
Say trong giấc mơ màng
Em cúi xin Trời Phật
Sao cho em lấy chàng.

Những điều hiểu được tiên mà chúng ta có thể đưa vào đó để bắt đầu tình yêu của cô gái chính là ý thức của cô về sự hiện diện của chàng thiếu sinh. Từ khi gặp và cảm nhận chàng thiếu sinh, trên đường đi lên chùa Hương lễ Phật, học như không lúc nào hình ảnh của chàng thiếu sinh không xuất hiện trong tâm hồn cô gái. Lúc nào cô cũng nghĩ về chàng. Ngay cả khi cô gái đang đi phía trước, cô chẳng những có thể thấy cái nhìn, cái nghĩ và cái cảm của chàng thiếu sinh phía sau lưng của cô:

Tình yêu nh ọt cách khám phá ra ng ười khác

Tác Giả: Nguyễn Hồng Quác

Thứ Tư, 09 Tháng 2 Năm 2011 21:02

Em đi, chàng theo sau
Em không dám đi mau
Ng ười chàng chê h ẹp t ẹp
S ố gian nan không giàu.

Chàng th ời sinh tr ời thành m ọt ám ọt nh ẹi v ời cô gái, khi ời n àng mê man, say đ ắm:

Làn gió th ời hây hây
Em nghe tà áo bay
Em tìm h ời chàng th ời
Chàng ời, chàng có hay?

Cô gái trong th ời Nguyễn Nh ọt c Pháp “tìm h ời chàng th ời”, còn chàng trai trong th ời Xuân Diáu thì tìm kiám m ọt n ọt c ọt i c ọt a ng ười đ ẹp đ ẹp thoá lòng khao khát:

Báa tr ọt c, riêng hai đ ọt i n ọt ng đào
Nhìn tôi, cô muán h ời vì sao?
Khi tôi đ ọt n kiám trên môi đ ẹp
M ọt thoáng c ọt i yêu thoá khát khao.

Yêu, nh ọt th ời, có nghĩa là m ọt s ọt phát hián ra ng ười khác, là không ng ọt t b ọt ám ọt nh b ọt i ng ười khác. Trong ý nghĩa ọt y, Nguyễn Bính viát bài Hoa c ọt may, ch ọt có hai câu, r ọt ng ọt n và cũng r ọt đ ọt th ọt ng:

H ọt n anh nh ọt hoa c ọt may
M ọt chiáu c ọt gió bám đ ọt y áo em.

Nguyễn Bính làm hoa c ọt may đ ọt bám vào áo ng ười đ ẹp dù sao cũng còn đ ọt h ọt n là Xuân Diáu đem t ọt t c ọt tâm tình c ọt a mình trút vào t ọt ng b ọt c chân c ọt a nh ọt ng cô gái xa l ọt m ọt i thoáng g ọt p ngoài đ ọt ng:

Tình yêu như một cách khám phá ra người khác

Tác Giả: Nguyễn Hồng Quác

Thứ Tư, 09 Tháng 2 Năm 2011 21:02

Tôi trßi yêu đßng dßi gót giày
Ôm chßng bóng lß gißa mß say
Lòng bußn lßng thßng vßng sau áo
Bßc đßp mà sao khéo toß đây.

Nßu trong bài trßc, chúng ta đã đi đßn nhßn đßnh cho là tình yêu đã giúp con ngßi khám phá ra chính mình nhß một cá nhân vßi một thân xác và một tâm hßn riêng tß, thì ß đây, chúng ta cũng có thß nói thêm, cái cá nhân mà tình yêu giúp ta khám phá ra đßc cßy tuy hßt sßc riêng tß nhßng lßi không phßi là một cái gì tß tßi, tß nó đßy đß cho chính nó. Cá nhân ßy chß mßi là một nßa. Trong tình yêu, cái mßt nßa ßy phßi đi tìm mßt nßa khác thì mßi trßn vßn. Chính vì thß, khi ngßi yêu ra đi, Hàn Mạc Tử đau đßn nhßn thßy:

Ngßi đi mßt nßa hßn tôi mßt
Mßt nßa hßn kia bßng đßi khß.

Trßc Hàn Mạc Tử khá lâu, lúc xa Thúc Sinh, Thuý Kiều cũng thßy mßi thß đßu chß còn mßt nßa, ngay cß vßng trăng trên cao:

Vßng trăng ai sß làm đôi
Nßa in gßi chißc nßa soi đßm trßng.

Mßn ý tßng cßa Nguyễn Du trong Truyện Kiều, sau này có lúc Chß Lan Viên vißt, tßng tß:

Cái rét đßu mùa, cái rét xa em

Tình yêu nh^ư m^{ột} cách khám phá ra ng^{ười} khác

Tác Giả: Nguy^{ên} H^{ồng} Qu^{ỳnh} c

Thứ Tư, 09 Tháng 2 Năm 2011 21:02

Đêm dài l^à nh^ư, ch^ỗ chia làm hai n^{ửa} a
M^{ột} t^{ên} a cho em, ^ở vùng cu^{ối} i b^{ên}
M^{ột} t^{ên} a cho mình, ^ở phía không em.

Có th^ể nói yêu không ph^{ải} i ch^ỉ là phát hi^{ện} n ra ng^{ười} khác, mà còn là phát hi^{ện} n ra t^{âm} quan
tr^{ên} ng không th^ể thay th^ế đ^ể c c^{ủa} a ng^{ười} khác trong cu^{ối} c đ^{ời} i mình. Nhi^{ều} u nhà th^ơ v^à n th^ơ ng
nói là ch^ỗ c^{ủa} n v^à ng bóng m^{ột} t^{ên} ng^{ười} i c^{ủa} th^ơ gi^ờ i này s^ẽ tr^ở thành hoang v^à ng ngay t^ừ c kh^{ỏi} c. Khi
xa ng^{ười} i tình, nhà th^ơ Hoàng C^{ầm} m th^ơ y c^{ủa} cu^{ối} c đ^{ời} i bi^{ết} n thành m^{ột} t^{ên} gi^ờ t n^{ếu} c m^{ột} t. Ông vi^{ết} t
trong m^{ột} t bài th^ơ tuy^{ệt} t đ^{ẹp} p:

C^ả Thái Bình D^{òng} ng là gi^ờ t l^à
M^{ột} t ng^{ười} i đi bi^{ết} t m^{ột} t hành tình
C^ả d^{ây} Tr^ở ng S^{ơn} n là đ^u u ph^ụ y
Ng^{ười} t dòng th^ơ qu^{ên} n qu^{ên} i u mình.

L^à n khác, trong bài "Thua m^{ột} t không", Hoàng C^{ầm} m ví tình yêu nh^ư m^{ột} t tr^ở n bóng đá. Trong đó,
khi hai ng^{ười} i yêu xa nhau, vì b^{ên} t c^{ủa} m^{ột} t lý do nào đó, cũng đ^u u gi^ờ ng v^à i c^ả nh thua tr^ở n, thua
m^{ột} t-không:

Cò i ly tan xé cu^{ối} c này
Ph^{ần} xa m^{ột} t bóng ôm đ^ủ y s^ẽ không
Tr^ở ng r^{ất} m v^à n sáng bên sông
B^{ên} n ph^{ần} ng mây v^à n m^{ột} t vòng đ^{ời} n côi
Phòng anh v^à n thi^u u m^{ột} t ng^{ười} i
M^{ột} t đ^u u g^ờ ng mãi v^à n ng^{ười} i m^{ột} t thân
M^{ột} t v^à ng trắng x^ả t^{ên} n ng^{ười} n
M^{ột} t ng^{ười} i sao l^à c m^{ột} t l^à n ^ở y thôi
L^à m loài s^ống s^ống sinh đôi
Nòi tình thui th^ơ i m^{ột} t đ^{ời} i m^{ột} t-không.

M^{ột} t l^à n khác n^{ửa} a, Hoàng C^{ầm} m ví tình yêu nh^ư m^{ột} t án tù chung thân gi^ờ a ng^{ười} i này và ng^{ười} i
khác. Có đ^ể u đó là m^{ột} t án tù t^{ên} nguy^{ên} n, c^ả hai ng^{ười} i b^{ên} k^{ết} t án đ^u u sung s^ố ng đ^ể c g^ờ n bó
v^à i nhau mãi mãi, tr^ở n đ^{ời} i:

Tình yêu như một cách khám phá ra người khác

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Tư, 09 Tháng 2 Năm 2011 21:02

Em khoá chặt tay anh bằng những chốt

Anh khoá vòng không sao, ngực em trần

Ô! Sao hai đứa cùng mở chốt

Làm lạ từ người chủ án chung thân.

Nói một cách tóm tắt, tình yêu không như giúp loài người khám phá ra chính bản thân họ mà còn giúp họ nhận ra họ chính là một người. Họ cần một người khác để thành người trọn vẹn. Tình yêu biến thành cuộc đấu giữa một người với người kia. Họ như phúc số tràn trề khi hai người hoàn quyện vào nhau thành một. Người con gái, số là một bất hạnh từ cùng khi người kia biến mất hay xa khuất với với để một người này cứ mãi mãi cô đơn.